

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

גליון

585

פרשת אזורי-מות קדושים תשפ"ה

ואמרת אליהם קדושים תהיו (יט, ב)

'קדושים תהיו' - יכול כמוני? תלמוד לומר 'כי קדוש אני'
- קדושת למעלה מקדושתכם (ויקרא רבה כד, ט)

כשיהודי דבק בו יתברך במחשבה, דיבור ומעשה, יכול הוא להעפיל לפסגות הטהרה ולהגיע לשיא הקדושה הקיימת בעולמו זה, עד כדי כך שחז"ל אומרים 'יכול כמוני' - דהיינו שיש צד כזה שיכול הוא להגיע עד לקדושתו יתברך - כביכול...

* * *

על עוצם קדושתו של מרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ' בעל ה'ברכת שמואל' זצ"ל, סיפר נכדו ראש ישיבת קמניץ ופוניבז', הגאון רבי חיים שלמה ליבוביץ' זצ"ל: "זקני היה מנותק כליל מכל דבר שהיה לו שייכות לעיני העוה"ז. לדוגמא, היתה לו זהירות עצומה שלא להביט בעיתון ואפילו בעיתון כשר. בני הבית ידעו שאסור בשום אופן להכניס עיתון לביתו. פעם קרה ומאן דהוא הכניס עיתון לחדרו, זקני ממש הזדעזע מכך, ובכדי שלא תהא לו שייכות לעיתון, הוריד את העיתון מהשולחן על הרצפה בשרוול מעילו, ולא רצה בשום אופן לנגוע ולהורידו בידו, שלא להיטמא... אאמו"ר סיפר לי, שפעם שאלו מה החשש לקרוא בעיתון של אגו"י שנכתב ע"י יראי ה'?" זקני ענה לו: "אמנם כתבים זאת אנשים חרדים, אך הם הרי צריכים להגיב על דברי החילונים ולשם כך מצטטים מהם דברים, וזה גופא מהווה בעיה רוחנית עבורי".

המשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל סיפר שזכור לו שבימי בחרותו כלתה נפשו לראות בזיו דמותו הקדושה של זקני ונסע לקמניץ לשבת. בליל שבת כשעברו כל התלמידים לומר 'גוט שבת' ניגשו אליו בחורי הישיבה ואמרו לו שידע שזקני נותן יד לגוט שבת רק לטהור ואם אינו טהור שיזהר שזקני לא יתן לו את ידו ושלא יפגע מכך... התבטא אז הגר"ש שחיל ורעדה אחזה בנפשו כשעמד מול דמות שמרגיש טומאה אצל הזולת... כמו כן היה מספר הגר"ש וולבה, שפעם אחת נסע עם חבריו ממיר לקמניץ ובדעתם היה להיכנס לזקני. כשהגיעו לקמניץ נכנס אחד הבחורים לביתו של זקני ומיד ברח החוצה... הגר"ש וולבה שאל אותו לפרש הדבר, והתברר שהבחור פשוט דפק על דלתו של זקני, וזקני

בעצמו פתח לו את הדלת. והבחור מרוב פחד ויראת כבוד מצורתו הקדושה ברח החוצה. וסיים הגר"ש וולבה: "דעו לכם, כל התמונות [של ר' ברוך בער] הם אפילו לא בבואה דבבואה ולא מתארות בשום מידה את מראהו הקדוש...".

מוסיף נכדו ומספר: "יש עובדות נוראות למכביר איך היתה אימתו מוטלת על העיר קמניץ ואפי' גדולי הרשעים שבעיר היו פוחדים ממנו. כמו כן, כבר נודע הפלא הגדול שהרשעים [הגרמנים ימ"ש] נכנסו לקמניץ, אך הם לא נגעו ביהודי העיר כלל, ואדרבה הם התנהגו עמנו בידידות ממש. זכורני, שהם היו ישנים בבית זקני ואף היו נזהרים לא להעיר את ה'ראבינר' משנתו. אמי סיפרה שפעם אף שאלוהו איזה סוג קפה הוא אוהב... ורק לאחר פטירתו החלו המהומות בעיר, ר"ל. כמו כן, שמעתי מת"ח אחד שלמד בבחרותו בקמניץ, שסיפר שהיה בזמנו אחד מאנשי הקהילה שהיה נמנה על חוגי הפשרנים, ועמד לפתוח בית ספר 'תרבותי' בקמניץ. שלח אחריו זקני, שכל כולו היה להבה בוערת של תורה, והתחנן לפניו שיחזור בו מכוונתו ולא יעשה זאת, אך דבריו נפלו על אוזניים ערלות ולא הועילו מאומה, עד שאותו אדם סיים את השיחה עם זקני באומרו: "רבי, לא יעזור לכם כלום! אני אפתח את בית הספר!". כיון ששמע זקני כך - פשט את מעילו העליון, ישב על הארץ ובכה בכי גדול - ויותר לא דיבר מאומה. והרשע גם הוא יצא מן הבית, ולמחרת היום לא קם ממיטתו!! ותהי כל העיר כמרקחה... עובדה נוספת: ליד הישיבה התגורר גוי שהציק לזקני ולבחורים. יום אחד עבר זקני ובני פמלייתו ברחוב, הגוי התנפל עליהם והכה אותם ואף משך בזקנו. כעבור כמה ימים מת אותו גוי מיתה משונה... הרבנית היתה מספרת שתקופה מסוימת אחרי אותו סיפור כשהיתה בשוק שמעה ב' נשים גויות מתקוטטות ביניהם ואחת קיללה את השניה שסופך יהיה כמו זה שהרביץ לראבינר...". זכורני, כאשר פעם ביקרתי אצל מרן הסטייפלר זי"ע, במהלך דבריו הוא סיפר לי בערגה אודות תקופה מסוימת שזכה לשמוע שיעורים מזקני, בתוך דבריו שוחח עמי על עוצם קדושתו ואף התבטא ואמר לי: "בדורנו, כבר אין בעלי מדרגה גבוהה של רוח הקודש, אמנם בדור הקודם אולי רבי ברוך בער ידע מה קורה בשמים...".

"זקני היה מובדל ומופרש מכל עיני כבוד וכדו'. כשחזר מארה"ב שם פעל לטובת הישיבה, דיבר לפני תלמידיו דברי חיזוק ובין השאר אמר: "יש לי את הזכות לתבוע מכם, היו

הילה של קדושה עוטפת את העיר צפת בלילות שבת ואווירה חגיגית שוררת בבית הכנסת. עם סיום התפילה וברכות ה'גוט שבת' הלבביות הנשמעות בבית הכנסת, הכריז הגבאי כמנהגו מדי פעם: "הרב משה א. מזמין את הציבור ל'שלום זכר' בביתו לרגל הולדת בנו. מזל טוב והרבה נחת!". ואכן, בליל שבת לאחר סעודת השבת, מיהרו רבים מבני הקהילה להגיע לביתו של ר' משה, להתכבד מהמטעמים, ולברך בחביבות וידידות אהבה את אבי הבן. גם ר' יצחק תכנן להגיע, אלא שהסעודה התארכה, ואחר כך התעכב, ולבסוף לא יכול היה לעזוב את הבית בשעה כה מאוחרת...

ביום המחר, מגיע ר' יצחק לבית הכנסת, וכבר מתכנן לברך את ידידו ר' משה, כי לא עלה בידו הדבר אמש. אך משהבחין בו ר' משה, פנה אליו בפנים זעופות: "או, הנה האיש החשוב, ר' יצחק, זה שלא נאה לו לבוא לשלום זכר של ידידיו... אתה בוודאי חושב שאיני זוכר שפספסת כבר בשלום זכר של בני הקודם, ואתה לבטח בטוח ששכחתי שלא היית בבר המצוה של יענק'לה שלי אך לפני חצי שנה... אה, עשית עליי חרם?..."

ר' יצחק החוויר והסמיק חליפות, לעיני כל הקהל 'שפכטל' שכזה, על הבוקר... והוא באמת לא זוכר מה היה ב'שלום זכר' הקודם ובבר המצוה של יענק'לה... מה שבטוח, שמאוד לא נעים לעמוד במרכז בית הכנסת באמצע תפילת השבת, ולהישטף במקלחת של צוננין מול כל הציבור המביט מופתע והמום: 'נו, ואם לא הגיע לשמחה שלו, לכן מגיעה לו כזו 'מקלחת'? לכן מגיעות לו צעקות כאלה במרכז בית הכנסת?'

אם הקהל חש בכך, נקל לתאר את תחושתו של ר' יצחק עצמו. מושפל וחיוור, מיהר לעשות את דרכו למקומו ונבלע בתוכי טליתו, רגע לפני שדמעות בושה וביזיון יציפו אותו לעיני כל. הוא רק ביקש שהאדמה תפתח את פיה ותבלע אותו ככה, כמו שהוא, בעיצומה של התפילה...

לקראת סיום התפילה, מיהר לחמוק מבית הכנסת מיציאה צדדית, פגוע וחפוי ראש. השעות הבאות אמנם הקהו במעט את הבושה והעלבון שצרבו את נשמתו, אך עדיין היו בו רגשי זעם קשים על ידידו לשעבר ר' משה, שבחר להשפילו באופן כה בוטה. גם ליל מוצאי השבת עבר עליו בסערת רגשות עזה, תוך שרגשות הכעס מציפים אותו...

ביום ראשון בבוקר, הצליח לסדר איכשהו את מחשבותיו על החוויה הקשה שחווה, והרהר: 'והלא מה אתה מבקש ממנו - שידון אותך לכף זכות ויסביר לעצמו מדוע לא השתתפת בשמחתו... א"כ אולי תאמץ אתה את צורת החשיבה הזו, ותדון אתה אותו לכף זכות? אולי בדיוק על מצבים אלה ראוי למחול ולא להקפיד? אולי הוא עדיין בלחץ מהלידה, והילדים תלויים בו, ויש עליו עול גדול של סידורים, והוא בקושי ישן, ומי יודע מה עוד - וזה גרם לו להתפרצות?'

לי שם ביזיונות וסבלתי עבורכם נורא, בכל מקום שהגעתי נתנו לי כבוד...". גופא דעובדה הכי הווה: אחד מתלמידיו ארגן לכבודו 'דינר', ובמעמד הנדיבים שהתאספו התחיל אותו תלמיד להציג בפני הקהל את תארו של זקני, את גדלותו בתורה וצדקותו. כששמע זאת זקני זצ"ל התחיל להראות סימנים של חוסר סבלנות, כי בענוותנותו לא מסוגל היה לשמוע כל דברי השבח שהרעיפו עליו, ועם כל רגע שעבר נטרדה מנוחתו יותר ויותר, עד שפנה בקול לנואם ואמר: "שקר הוא, אינו אמת, אין הנואם דובר נכונה!". התלמיד כופף עצמו מיד, ולחש לאוזן רבו: "רבי, הלא הגעתם לאמריקה כדי לאסוף כספים ולהתרים את הקהל לטובת הישיבה, וכאן באמריקה מוכרחים לדבר בשפה כזאת, אחרת אין שום סיכויים להצליח בדינר, וככל שירבו התהילות והשבחים כך יתרבו הסכומים שיתרמו".

שמע זאת זקני, והניע בידו בתנועת ביטול באומרו דבר!, אך מיד תפס בקצות שרווליו וחיפה בהם על שתי אוזניו כדי ששוב לא ישמע את דברי השבח והתהילה, וכך המשיך לשבת עד לסיום נאומו של התלמיד.

מחזה זה חזר ונשנה בערב נוסף שערכו לכבודו, ולאחר גמר המסיבה כשהלך עם מלוויו לאכסנייתו דיבר בהתמרמרות רבה על הגורל המר שנפל בחלקו שכך מרעיפים עליו שבחים בלי גבול. כשהגיעו לאכסניה דאג בעל הבית להזהירו מראש לבל יאכל מהדגים שהוגשו לשולחן, שכן הוא חושש שאינם טריים כ"כ, והם עלולים לגרום לו להרעלה. אך זקני לא שם לבו לדבריו ואכל מהדגים. בתום הסעודה הלך זקני לחדר שהכינו עבורו ועלה על יצועו למנוחת הלילה. והנה כעבור זמן מסוים כשכל בני הבית כבר נמו את שנתם התעורר לפתע בעל הבית בשומעו קולות של הקאה, הוא מתקרב לדלת חדרו של זקני, ומיד התחוויר לו כי האורח הוא המקיא. בראותו כך נכנס אליו בחדרה באומרו לו: "הלא הזהרתי את הרב לבל יאכל מדגים אלה". זקני ענה ואמר לו: "כלום אתם חושבים שאני מקיא בגלל הדגים, לא מיניה ולא מקצתיה, אני מקיא מכיון ששמעתי שבחים עלי, ומאז התחילו מעי להתהפך בקרבי מחמת בחילה וגועל מרוב השבחים שהמטירו עלי בימים האחרונים, עד כי חשתי צורך להקיא בגלל זה...".

[מתוך 'המבשר-תורני']

בְּצִדְקָה תִּשְׁפָּט עַמִּיתְךָ (יט, טו)

ת"ר 'הדן חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות...' (שבת קכז:)

מצות 'בצדק תשפוט עמיתך' מלבד היותה מצוה מתרי"ג מצוות, היא גם עצה טובה לפתיחת שערי שמים והשפעת חן וחסד ורחמים. אשרי הזוכה להרגיל את עצמו להתבונן על מעשי הזולת במבט של כף זכות.

* * *

ולהתייחס לכל מה שעובר עלינו בקלות ובשמחה. עבדתי במקום מסוים. בדרך כלל ישנם עובדים שמשום מה 'על פיהם ישק כל דבר'. המילה שלהם קובעת ורצונם נעשה - למרות שהם בכלל לא מנהלים! מאידך, אני גם מודע לכך שישנם מקומות עבודה בהם העובדים מסייעים הרבה אחד לשני. אבל כך או כך - אני הייתי די חדש במקום העבודה ולא היו לי זכויות 'וותק' בשום תחום כפי שהיה לעובדים אחרים. בהגדרה 'זכויות וותק' אני לא מתכוון לזכויות שמגיעות לעובד ותיק מכוח חוקי העבודה, אלא להעדפה שעובדים וותיקים מרשים לעצמם לעיתים לקחת. לפעמים נעשה הדבר ביושר ולפעמים... אולם - 'הקש ששבר את גב הגמל' מבחינתי, הייתה העובדה כי באחד הימים ביקשתי 'סידור' מסוים במקום העבודה, אך למורת רוחי לא זכתה בקשתי להיענות. והנה כעבור כמה ימים נדהמתי לראות כיצד עובד אחר מסדר לעצמו את אותו 'סידור' בדיוק - ואין פוצה פה ומצפצף... המציאות המתסכלת הזו 'אכלה אותי מבפנים!'. היה זה ביום רביעי בשבוע. הלב שלי ממש רתח, ואני הרי ידוע כבעל אופי לא פשוט... אבל דווקא ברגעים אלו החלטתי להפוך 'עז למתוק'. ישבתי עם עצמי והרגעתי את נפשי בדברי אמונה ובטחון: "הלא פשוט הוא שאת הצער הזה עשה לי הקב"ה ולא אף אדם. שהרי למען האמת אין בכוח שום אדם לגרום לי צער. ואם אני באמת מאמין שהצער הזה אינו מעשה ידי אדם, אזי אני חייב לשתוק ולא להגיב כלום!". לא קל היה לי להפנים זאת, לא פשוט היה עבורי 'לבלום את פי בשעת כעסי', אבל אמרתי לעצמי: אני בוחר לשתוק כי אני רוצה להיות 'בעל אמונה'. הדלקתי את המחשב ועד שהתכונת 'עלו' לקחתי לעצמי הפסקה קטנה...

והנה, באותו מקום עבודה היה עובד שהבט שלו לקחה ב'מחלה', ר"ל. בהפסקה הקטנה שנטלתי לעצמי, ניגשתי לאותו עובד ואמרתי לו בגילוי לב ובעיניים דומעות: "דע לך, מאוד לא קל לי בעבודה. היום היה לי סיפור מאוד מכאיב ומעצבן, אבל בחרתי לשתוק. את הזכות הזו אני מקדיש לרפואת בתך!". אותו עובד שמח והודה לי ואני חזרתי למחשב בעודי לגמרי לא רגוע ועם דמעות בעיניים. כל הזמן התפללתי שמה שאני מתאפק ושותק יהיה לרפואת החולה. האמת היא שלקח לי כמה שעות להירגע, אבל בסופו של יום שכחתי לגמרי מהסיפור. באותה שעה הודיתי להקב"ה מעומק הלב, כי עבורי זו הייתה הפעם הראשונה בחיי שעמדתי בניסיון והצלחתי להתאפק כראוי!!!!".

אבל הסיפור עוד לא נגמר - עוד באותו יום רביעי... בתו של העובד הנ"ל שהיתה מאושפזת בבית חולים בגלל הרמה הנמוכה של כדוריות הדם בדמה [מחמת סרטן הדם בו לקתה, וכידוע מחלה זו פוגעת במח העצם שהינו 'היצרן' של שלל תאים במערכת הדם, ובעקבות המחלה ירדה אצלה רמת כדוריות דם לרמות נמוכות מאוד ולכן אושפזה בבית החולים], חוזרת הביתה בהפתעה! מה מתברר? באותו יום ערכו לה ספירת דם שגרתית ולהפתעת הצוות הרפואי רמת הכדוריות בדמה זינקה לגובה, מה שאפשר את שחרורה המיידי לביתה.

עודו מהרהר, ורגליו מוליכות אותו אל היער הסמוך, שם הקדיש חצי שעה תמימה לסדר לר' משה 'כתב הגנה', מה גרם לו להתפרץ עליו בצורה כזו... בסופו של דבר, הצליח למצוא סיבות מקלות שהובילו להתנהגותו של ר' משה, והצליח לנקות את לבו מרגשי הזעם והכעס כלפיו, ולמחול ולסלוח לו בלב שלם... תחושת אושר לא מוכרת פשטה בנשמתו. דמעות אושר זכות הציפו את עיניו וטיהרו את נפשו. הוא חש כמתעלה טפח וטפחיים מעל הקרקע. רגשות הקרבה לבורא עולם הביאו אותו לנצל את עת הרצון, לשפוך שיח ולהתפלל במילים פשוטות על בתו המבוגרת הממתינה כבר כמה שנים לזיווגה ההגון... היתה זו תפילה מלב נקי, בהתרגשות יתירה כפי שלא חווה מעולם. הוא חש איך שערי שמים פתוחים בפניו, איך העובדה שדן את ידידו לכף זכות, פתחה בפניו את כל המנעולים. הוא מיהר לנצל את שעת הכושר ולשפוך את לבו בדמעות שליש...

ההמשך, כמו לקוח מסיפור דמיוני, אך הוא אמת לאמיתה, והופיע במכתב בכתב ידו של ר' יצחק, שנשלח אל הגאון רבי **יצחק זילברשטיין שליט"א**, ופורסם בספר 'ברכי נפשי'. וכך הוא כותב: "באותו ערב, הגיע הטלפון לו אנו מחכים מזה שנים. לא אלאה בפרטים, אך בתוך שבוע ימים הפכה בתי לכלה מאושרת!".

זהו כוחו של לימוד לכף זכות, הפותח שער לישועות נכספות רבות. הן כל הישועות ממתנות לנו, רק יש משהו שמעכב, איזו התנהגות לא רצויה שטעינו בה, איזו נפילה שחווינו... אך חז"ל מגלים במסכת שבת דף קכ"ז, שכאשר יהודי דן את זולתו לכף זכות - הוא מעורר בשמים שיידונו אותו לכף זכות, וממילא כל הסיבות המונעות אותו מאושרו מתפוגגות ונעלמות... כשיש לנו הזדמנויות כאלה - כשניתקל במקרה לא מובן, בהתנהגות מוזרה של הזולת - הבה נאמץ את המצוה הזו אל ליבנו, הבה נדון לכף זכות! נהפוך בזכותו של הזולת, נהרהר על סיבות אפשריות שהובילו לכך - ונרוויח, כי גם בשמים יפתחו את הפנקסים שלנו, וינהגו בנו באותה צורה... ואז, לא נפתע מהשפע שיפול עלינו משמים... הרי כל הסיבות המונעות אותו - נעלמו ואינן, כי אנו דנים לכף זכות!.

לֹא תִשָּׂא אֶת אָזְיֶךָ בְּלִבְכָּךְ (יט, יז)

הדרך היחידה להתמודד עם קפיידא על הזולת - כשהוא בוודאות פוגע או עושה עוול - היא רק על ידי האמונה. אמנם גם חשוב לדעת שמבואר בספרים הק' שלקבלת הדין באהבה מתוך אמונה יש כוח למתק את הדינים ולעורר רחמי שמים.

* * *

"מטבעי אני טיפוס מאוד רגיש", מעיד על עצמו בעל המעשה, "אני יודע שזה דבר בעייתי, אבל עם אופי כזה אני מתמודד. למדתי לדעת שבחיים חייבים לחיות עם אמונה,

למכתבים! את שלוש מאות השקלים הללו את בוודאי לא תקבלי!"

הגערה שנאמרה בקול רם הגיעה לאוזני האנשים שעמדו וחיכו לתורם. האישה נשברה. היא עזבה את הפקיד, נכנסה לחדרו של המנהל, פרצה בבכי ואמרה: "איני מבינה את הפקיד שלכם! מה כבר ביקשתי? איך מותר לו לשפוך את דמי לפני כל האנשים כאן? ביקשתי בסך הכל שלוש מאות שקל, ולא למותרות אלא בשביל לשלם במכולת! למה הוא צועק עלי לפני כולם?!"

נכמרו רחמיו של המנהל על אותה אישה, והוא אמר: "את צודקת". אבל האישה לא התרצתה. היא קמה ממקומה ויצאה בהפגנות מן הבנק אל הרחוב. המנהל שלף שלוש מאות שקלים מארנקו האישי ויצא אחריה, אבל האישה לא הסכימה לקבל. "גברת, קחי בבקשה שלוש מאות שקל!". היא שומעת את דבריו, אולם היא אינה מסתובבת וממשיכה בדרכה במהירות. בלית ברירה, לאחר שרדף אחריה מספר דקות והיא המשיכה בסירובה, נאלץ לחזור לבנק. כאשר הוא נכנס למשרדו, הוא מצא את הסגן שלו יושב ובוכה.

"מה קורה כאן היום?", שאל בפליאה, "למה כולם בוכים? זו מחלה מדבקת?..."

ענה לו הסגן: "תשמע, אני קרוב לגיל חמישים, אבל יש איזו תמונת ילדות שעומדת מול עיניי כבר ארבעים שנה. התמונה הזו רודפת אחרי ואינה עוזבת אותי! הייתי ילד קטן, קרוב לגיל עשר, כשהלכתי עם אמא שלי למכולת. אמא הכניסה לסל כמה מוצרים בסיסיים: לחם, חלב וגבינה, וביקשה מהמוכר, שירשום לה. המוכר התרגז על אמי ואמר בקול רם: 'מה פתאום לרשום? את חייבת כאן כל כך הרבה כסף! את לא משלמת כבר כל כך הרבה זמן! אני לא מסכים לרשום בשום אופן. תחזירי את המוצרים הללו! אני לא בנק!'. אמא דיברה בעדינות: 'אני אסדר את זה, אבל עכשיו אני במצב קשה! המצב הכלכלי שלנו לא מזהיר! תראה לא לקחתי שום מותרות, רק לחם ומוצרי חלב'."

המוכר אפילו לא דיבר. הוא חטף לאמא את סל המצרכים והניח אותו על הדלפק... אמא יצאה מהמכולת ופרצה בבכי מר. היא נתנה לי יד ומשכה אותי הביתה. כל הדרך שמעתי אותה בוכה... הסיטואציה הזו עומדת לי חיה מול העיניים כל חי! איני מסוגל לשכוח את התמונה הזו!"

היום כשבאה האישה, נזכרתי שאותו בעל מכולת היה בעצם... אבא שלה... אתה מבין איך הקב"ה מגלגל את עולמו... איך הכל נמדד ב'מידה כנגד מידה'... אותו אדם שאימץ את לבבו והתנהג בחוסר רגישות מול מצוקה של חוסר במוצרי יסוד, כיום לבת שלו אין כסף, והיא מתבזה לעין כל בגלל חוסר במוצרי יסוד..."

[מתוך 'פניני עין חמד' - 'אדרבה']

הבת העדיפה לערוך 'הפתעה' קטנה ולא הודיעה להוריה שהיא משתחררת... וכך כאשר חזר האב לביתו בערב, הופתע לגלות שם את בתו... שניות מועטות חלפו בין ההתאוששות מההפתעה ועד שהוא נזכר במשהו חריג שאירע באותו יום בעבודה: "היום היה לי סיפור מאוד מכאיב ומעצבן אבל בחרתי לשתוק. את הזכות הזו אני מקדיש לרפואת בתך..." - לחש לו מישהו באמצע היום...

"אני לא יכול לקבוע שהנס הוא בזכותי", אומר בעל המעשה, "מכיוון שבסופו של דבר הרבה צדיקים וצדקניות מתפללים על חולה זו. ובכל זאת; מאחר שסיפורים כאלו - בהם הבולמים פיהם בשעת כעסם ממשיכים ישועות על זולתם - חוזרים על עצמם, אני חושב שמותר לנו להאמין שהדברים כפשוטם!". (למניעת זיהוי, שונו פרטים בסיפור).

[מתוך 'איש לרעהו']

לֹא תִשָּׂא אֶת אֲזִיזָה בְּלִבְּךָ... וְאֶהְיֶה לְרַעְךָ כְּמוֹךָ (יט, יז-יח)

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מביא ראייה לכך, שלפעמים העונש משמים על עניינים שבין אדם לחברו, הוא לא רק כלפי הפוגע אלא גם כלפי משפחתו וזרעו.

* * *

הרב יעקב שיש שליט"א הביא את המעשה הבא מעדותו של תלמיד חכם גדול, וכך הוא מספר: "נכנסתי לסניף הבנק שלי ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, ומיד הרגשתי מתח באוויר. אנשים מסביבי התלחשו ודיברו בסערת רוחות ומיד הבנתי שהתרחשה כאן איזו דרמה. לפתע הבחין בי מנהל הבנק וסימן לי להיכנס למשרדו משום שהוא רוצה לשתף אותי בהתרחשות שקרתה זה עתה. וכך הוא סיפר לי: "לפני זמן קצר נכנסה אישה לבנק, היא המתינה לתורה וביקשה מהפקיד למשוך שלוש מאות שקלים מחשבונה. הפקיד בדק את היתרה בחשבון וסירב בכל תוקף ואמר: 'גברת, זה לא יתכן, מזמן כבר עברת את מסגרת האשראי שלך, ובאמת הגיע הזמן שתסדרי את זה. בשום פנים ואופן אין אפשרות שתמשיך עוד כסף. על הראשונים אנו בוכים, ועתה את מבקשת למשוך עוד?!"

האישה לא ויתרה והתווכחה: "מה כבר ביקשתי? בסך הכל שלוש מאות שקל! אני מוכרחה אותם בשביל מוצרי יסוד במכולת! אין לי ברירה! אני יודעת שהמצב שלי קשה מאד, בעזרת ה' זה יסתדר, אבל עכשיו אין לי כלום, ואני מוכרחה את שלוש מאות השקלים הללו!"

הפקיד התרגז וגער בה בקול: "הסיפורים הללו אינם מענייני כלל. את נדרשת לסדר את הענין ולהביא את הכסף. כבר שלחנו לך כמה וכמה התראות - ואת בכלל לא מתייחסת